

Page: 2

Reach: 52000

Country: SLOVENIA

Size: 807 cm2

1 / 2

Pozabite volilne obljube, država mora hitro posekati porabo

Glavna izziva Slovenije: konec zadolževanja države in odprt trg kapitala za podjetja

MATIC CVELBAR, ALBINA KENDA, KAREL LIPNIK
finance@finance.si

Slovenska politika bo morala hitro pozabiti na volilne obljube ter se lotiti resnih strukturnih sprememb javne porabe in gospodarstva kot celote. Država še vedno porabi milijardo evrov več, kot prejme, zato bo morala najprej popraviti vrsto zakonov, ki bodo omogočili zmanjšanje javne porabe.

Po dokapitalizaciji bank v Sloveniji ostaja še vrsta izjemno zahtevnih reformnih izzivov, so se včeraj strinjali udeleženci mednarodne konference o strukturnih izzivih slovenskega gospodarstva, ki so jo pripravili pri Uradu RS za makroekonomske analize in razvoj (Umar) v sodelovanju s predstavništvom evropske komisije v Sloveniji. Tako med glavnimi prednostnimi nalogami, ki jih bo morala ponotranjiti tudi nova vlada, ostajajo nadaljnje utrjevanje javnih financ, razdolževanje slovenskih podjetij in tudi spremembe na trgu dela.

Ne časa ne denarja ni dovolj, ker smo se na krizo odzvali prepozno

Med glavnimi nalogami nove vlade bo tudi hitra izvedba reform, saj sta tako čas kot denar zdaj na voljo v skromnem obsegu, je včeraj poudaril direktor Umarja Boštjan Vasle. Pri tem je opozoril na dvoje: prvič, za svoje težave moramo najti bolj kompleksne rešitve, ki ne bodo usmerjene samo na določeno področje, temveč bodo bolj celostne. In drugič, slovenska politika bo v prihodnje nujno morala imeti dolgoročnejske perspektive, je dejal Vasle. Slovenija je sicer že vpeljala določene strukturne spremembe in tudi posledice so bile pozitivne. A ker se je država na krizo odzvala tako pozno, je nujno, da strukturne spremembe še okrepi in pospeši, je dodal Vasle.

Ni prostora za višje davke, ukrotiti je treba izdatke

Cilj Slovenije je, da bi v prihodnjem letu javnofinančni primanjkljaj oklestila pod tri odstotke BDP, se pa srečuje z velikimi tveganji pri konsolidaciji. Kot je pojasnila Lejla Fajčič z Umarja, Slovenija nima več možnosti za višanje davkov, nekaj prostora je na davčnem področju le glede zajezitve davčnih utaj. »Zato je treba zmanjševati proračunske izdatke, pri čemer je glavni izziv v

tem, da se ne zatekamo h gasilskim ukrepom, temveč izberemo tiste, ki bodo imele trajnejše učinke,« je dejala Fajčičeva. Pri Umarju sicer ugotavljajo, da je konsolidacija javnih financ v Sloveniji zastala.

Refinanciranje stiska proračun

Ministrstvo za finance je medtem včeraj izdalo za 122,5 milijona evrov tri-, šest- in 12-mesečnih zakladnih menic ter kratkoročni dolg v izdanih zakladnih menicah povečalo na 2,1315 milijarde evrov, kar je le 300 tisoč evrov pod rekordno vrednostjo iz aprila lani. Povprečna obrestna mera izdanih menic se je znižala na 2,706 odstotka.

Na včerajšnji avkciji je bilo prodanih 93,045 milijona evrov 12-mesečnih zakladnih menic, ki bodo kupcem prinesle 0,59-odstotni donos. Poleg tega pa še za 24 milijonov evrov šestmesečnih zakladnih menic in za 5,5 milijona evrov trimesečnih, za katere bo morala država plačati 0,19- oziroma 0,12-odstotne letne obresti.

Zaradi naraščanja kratkoročnega dolga mora država do konca leta najti vire za kar 1,75 milijarde evrov.

MDS: Slovenija mora izboljšati sistem upravljanja javnih financ

Dirk Jan Kraan iz Mednarodnega denarnega sklada (MDS) med slovenskimi javnofinančnimi izzivi vidi tudi pomanjkljivosti v upravljanju sistema javnih financ. »Ne trdim, da je ves sistem upravljanja javnih financ slab. Nekatere slabosti pa so – še posebej pri pripravi proračuna. Vlada ni zelo uspešna pri varčevanju oziroma rezanju stroškov. Ni resnega procesa odločanja od zgoraj navzdol, ministrstva pa ne pripravijo dobrih predlogov za zmanjšanje javne porabe,« je dejal Kraan. Zato bi Slovenija morala na tem področju slediti zgledom drugih držav, ki tak proces priprave predlogov o rezih javnih izdatkov izločijo iz rednega proračunskega postopka.

Manjšanje dolga tudi s privatizacijo, a največ je mogoče dobiti z manj izdatki

Strukturno zmanjšanje javnih izdatkov je nujno zato, ker Slovenija že vrsto let preprosto porabi več, kot ustvari, zaradi česar se mora nenehno dodatno zadolževati. Zato je pomembno, da popravi sesta-

vo proračunskih izdatkov in prihodkov, in ker ima na prihodkovni strani le še malo maneverskega prostora, se mora najbolj usmeriti v popraviljanje odhodkovne strani proračuna. Pri tem lahko delno dolg sveda zmanjša tudi s privatizacijo, vendar ta vir ni neizčrpen, so poudarili udeleženci na konferenci.

Pot privatizacije je izbrala Slovenija

Ker je privatizacija v tem času vroč predvolilni kostanj, je Istvan P. Szekely z generalnega direktorata evropske komisije za gospodarske in denarne zadeve, pristojen za Slovenijo, poudaril, da je pot privatizacije izbrala Slovenija. »Na politični ravni pri evropski komisiji vedno zahtevamo od vlade, naj določi strategijo, kam se želi usmeriti. Da najprej sprejme strategijo, potem pa jo izvede. Tu ne gre za kako evropsko ideologijo, da bi bilo treba vse privatizirati. Če pa je bila v Sloveniji sprejeta politična odločitev, da se privatizira, potem je to odločitev treba izpeljati, in to dobro,« je dejal Szekely. In dodal, da bi slaba privatizacija Sloveniji prinesla še več težav.

V podjetniškem sektorju glavna naloga ostaja razdolževanje

Medtem ko je v širšem kontekstu sicer dokončanje sanacije bank, je v podjetniškem sektorju prioriteta razdolževanje, pri podjetjih v državni lasti pa je največji izziv upravljanje, je včeraj dejal Mitja Mavko, državni sekretar na finančnem ministrstvu.

Istvan P. Szekely iz evropske komisije opozarja, da glavna težava ni zgolj veliko lastniško vpletanje države v podjetja, ampak predvsem slabo korporativno upravljanje podjetij v državni lasti. S tem podjetja slabše poslujejo, manj zaposlujejo, ustvarijo manj dobička in plačujejo manj davkov.

Podjetja potrebujejo delujoč trg kapitala

Pri Umarju so včeraj opozorili tudi na mednarodne primerjave, ki kažejo, da so slovenska podjetja v deležu od BDP bolj zadolžena od podjetij v gospodarsko stabilnih državah evrskega območja. Na Umarju ocenjujejo, da je med viri sredstev izrazito malo lastniškega kapitala, s tem pa je obseg dolga čezmeren. Oba podatka nakazujeta na potrebo po nadaljevanju procesa razdolževanja, ki se je začel

v finančni krizi.

Ob tembo družbam treba omogočiti tudi dostop do svežih sredstev. S konverzijo dolgov se namreč sicer podjetja razdolžijo, vendar pa s tem ne dobijo novih virov za financiranje naložb. Sveža sredstva bi pra-

viloma podjetja z zdravo dejavnostjo morala pridobiti na trgu pod tržnimi pogoji. Naloga države pa je predvsem, da omogoči dostop do teh trgov. Neposredna državna vloga v sanacijah je pogosto neučinkovita in za javne finance zelo draga.

